

23ª ESCOLA D'ESTIU DE LES TERRES DE L'EBRE

Tortosa, 2003 del 30 de Juny
al 4 de Juliol

Llaüt

Bolletí informatiu 5. 4 juliol 2003

Llaüt

Bolletí informatiu de la 23a Escola d'Estiu de les Terres de l'Ebre

Edita: MRP Terres de l'Ebre.
Camí de Betània, 5 - 43500 Tortosa. Tel. i Fax: 977510557
e-mail: mrpte@tinet.fut.es
web: <http://www.fut.es/~mrpte>

Tiratge: 200 exemplars.
Disseny: Equip Llaüt de l'Escola d'Estiu
Impressió: Reprografia CEIP El Temple. Tortosa.
Tortosa-2003.

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Ho organitza:

**MOVIMENT DE MESTRES
DE LES TERRES DE L'EBRE
PER A LA RENOVACIÓ PEDAGÒGICA**

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

Hi col·laboren:

**Ajuntament
de Tortosa**

**Consell Comarcal
del Baix Ebre**

Han transcorregut cinc dies d'Escola d'Estiu, finalitza avui, el bolletí "Llaüt", i es tanca la 23a edició de l'Escola d'Estiu de les Terres de l'Ebre.

El dia de cloenda es presta a sentir el cuquet dels aspectes a millorar, o si més no, d'aquells que no han estat més reeixits que els altres. Som persones que dediquem moltes hores per intentar la renovació pedagògica, si s'aconsegueix o no, depèn de tothom.

Totes les persones han vingut amb ganes i inquietuds per actualitzar la seua formació inicial o simplement per aprendre noves tècniques. Sense haver fet, encara, el buidatge de les valoracions, podem afirmar que hi guardaran un bon record.

Això, no seria possible sense un professorat formador, una organització, uns col·laboradors, unes instal·lacions, i unes entitats que donen suport a l'escola d'estiu. Als que no sortiran als papers i han fet realitat la programació complexa d'una escola d'estiu, moltes gràcies.

Enguany, tenim que agrair d'una manera específica la presència de l'Hble. Consellera Carme-Laura Gil i Miró, en l'acte inaugural fet el mateix dia de començament de l'escola d'estiu. Aquest fet, inoblidable, ens ha produït la satisfacció de veure reconeguda la nostra tasca per la màxima autoritat educativa de Catalunya.

L'MRP de les Terres de l'Ebre, us anima a fer difusió de l'experiència i coneixements adquirits. Passeu un bon estiu. Us esperem a la 24a Escola d'Estiu de les Terres de l'Ebre, al 2004 a Tortosa.

PRESENTACIÓ

La necessitat d'impulsar canvis a nivell educatiu que suposin una millora del nostre Sistema, i que vagin en la línia de respondre a les demandes de la nova societat del Coneixement ens porta a elaborar aquest primer document de treball.

La comunitat educativa catalana creu necessari que en el marc de les competències plenes que l'administració ha d'exercir, es desenvolupin propostes i mesures que comencin a fer possible un altre model molt més acostat a les necessitats educatives dels nostres infants i joves.

Aquest document pretén posar sobre la taula quines són les prioritats que cal abordar i en quina línia creiem que cal fer-ho. A la vegada situa el model participatiu com la millor garantia que els canvis que s'impulsin, siguin més globals o més parcials, es puguin dur a terme amb el màxim d'acord i de consens.

Les societats actuals ens hi juguem molt amb l'educació dels ciutadans. Podem avançar cap a una societat inclusiva, menys desigual, més cohesionada o, pel contrari, podem aprofundir en les desigualtats i en les exclusions. Podem contribuir a una societat més sostenible, moderna, que es preocupi del benestar dels seus ciutadans o tot el contrari. Podem contribuir a aprofundir en la democràcia, la tolerància, el respecte, etc., o podem donar peu a formes d'administració més allunyada dels interessos de la societat.

Aquest document és un primer pas en aquest procés. Vol representar un crit d'alerta i una agenda política i educativa pels propers mesos. És el que posem a consideració de la comunitat educativa i la societat catalana.

LÍNIES EDUCATIVES DE FUTUR.

2.1. Model de Sistema Educatiu

- Anticipació.
- Flexibilitat.
- Contextualització
- Horitzontalitat.
- Participació.
- Servei Públic.
- Interconnexió del Sistema.

2.2. Objectius del Sistema Educatiu

Quin ciutadà eduquem?

Dret a l'educació per a tothom

Cohesió social i igualtat d'oportunitats

Atenció a la diversitat

Gratuïtat

Gestió democràtica

La laïcitat

3. ASPECTES SOBRE ELS QUALS CAL PLANTEJAR REFORMES I CANVIS

3.1. Etapes i modalitats

- Educació infantil
- Educació Obligatoria
- Educació Especial
- Educació Postobligatòria
- Educació d'adults
- Educació en el lleure

3.2. Administració educativa

- Descentralització i autonomia
- L'administració
- L'organització del centre
- La inspecció
- Serveis Educatius externs i especialitzats
- L'avaluació
- Matriculació
- La gratuïtat i les polítiques compensatòries
- Escola Pública / Escola privada

3.3. Currículum

a) La societat del coneixement

Les noves necessitats que té la societat obliguen el sistema educatiu a adequar els currículums als requeriments emergents. Però també cal tenir en compte, alhora de definir el que pertoca a l'educació formal, la contribució que fa i que pot fer l'educació no formal a la formació de la nova ciutadania. Sense deixar l'aprendre a aprendre hem d'ensenyar a traduir la informació en coneixement.

b) Autonomia curricular.

Per aconseguir la implicació de la comunitat, i en especial de l'alumnat, en la pròpia formació cal acostar la concreció del currículum als propis interessats. Hi ha d'haver uns coneixements bàsics mínims, però cada comunitat, cada centre i cada alumne ha de poder prendre decisions sobre una ampla franja de continguts variables que li facilitin el fer-se responsable de la pròpia formació.

c) Coneixement interdisciplinar

La fragmentació dels coneixements en disciplines lligades a tradicions acadèmiques té poc sentit en una societat que avança per la interdisciplinarietat. Cal superar els debats corporatius, les actuals acotacions de les àrees instrumentals i les visions caducades de les àrees disciplinars, per donar als coneixements que s'imparteixen un caràcter més actual, vigent des del punt de vista científic.

d) Capacitats bàsiques, continguts bàsics, objectius d'etapa.

L'aprendre a ser, aprendre a fer, aprendre a conèixer i aprendre a conviure s'ha de traduir en uns objectius clars per als responsables de dissenyar les tasques d'aprenentatge. En aquest moments, el garbuix que hi ha entre les diverses definicions de què cal ensenyar no faciliten la tasca de seqüenciació dels continguts. Davant la confusió, es recau en el que és més tradicional, atorgar als conceptes un pes que torna a engolir els continguts procedimentals i actitudinals.

e) La comunicació i les emocions

Per aconseguir el màxim desenvolupament de cadascun dels membres de la nostra comunitat cal tenir en compte totes les capacitats intel·lectuals, les diverses intel·ligències, i també totes aquelles habilitats socials que ens permetran ser més solidaris i feliços.

f) Laïcitat.

La metodologia científica ha d'estar en la base de tots els coneixements que s'imparteixen dins de l'ensenyament formal. L'adoctrinament en ideologies o religions concretes ha d'estar fora dels centres educatius. Això, però, no treu que no calgui donar a conèixer les diverses cosmovisions presents en un món globalitzat. L'educació en valors, prenent com a referent comú els drets humans, és un puntal de l'educació però això no té res a veure amb la catequesi, que mai s'hauria de fer dins de les parets d'una escola, per com pot ser de contradictori amb la funció que correspon a un centre educatiu.

3.4. El professorat

El professorat representa l'element clau de qualsevol reforma o canvi que es vulgui dur a terme. Cal una reflexió de la situació actual per tal d'analitzar quines són les estratègies que cal seguir per acostar als professionals de l'educació a les posicions favorables al canvi. Assenyalarem, entre d'altres, els següents apartats:

- Formació inicial

En la formació inicial cal abordar una reforma en profunditat dels plans d'estudis i del model que aquesta formació inicial transmet al conjunt del sistema. Repensar el tema de les especialitats a la primària. I de la formació didàctico-pedagògica a la secundària.

- Formació permanent

Definir nous models que tinguin en compte sobre tot el caràcter experiencial de la formació permanent. Cal un nou Pla de Formació amb noves prioritats i modalitats.

- Accés a la docència

Abordar reformes a les formes d'accés que acostin els models a les necessitats de l'educació com a servei públic.

- Promoció professional. Condicions laborals

Abordar la promoció des d'un punt de vista horitzontal. Estudiar com es pot fer possible el fet de proporcionar i no abandonar l'activitat lectiva. Les condicions laborals en els centres han de millorar.

- Altres professionals

4. ELS RECURSOS PER A L'EDUCACIÓ

En relació al finançament de l'educació assenyalarem:

La necessitat d'augmentar els recursos globals destinats a l'educació.

La prioritització dels temes educatius en els pressupostos de totes les administracions.

La necessitat de cercar nous jaciments de treball, que creïn ocupació i que estimulin els canals de finançament de l'educació.

La definició de nous models descentralitzats, de repartiment de recursos a l'educació. L'aplicació de criteris flexibles a l'hora de fer aquestes assignacions.

Cal una reforma del finançament de l'escola a Catalunya.

5. EL COMPROMÍS AMB LA COMUNITAT EDUCATIVA: UNA NOVA RELACIÓ ENTRE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA I LA SOCIETAT.

5.1. La participació

- L'educació entesa com un augment de capacitat per a la participació democràtica enfront a un instrument de selecció.
- Ampliació del concepte d'agent educatiu, tant dins l'educació formal com la no formal.
- Aparició d'una sèrie de nous col·lectius, a vegades amb criteris diferents i/o contraposats.
- Participació dels alumnes en la seva pròpia formació. Creació de Consells d'alumnes.
- Necessitat de trobar vies de comunicació per arribar a acords.
- Organització en xarxa al diferents territoris.

5.2. Consell Escolar

- Que les funcions encomanades per la LOGSE es portin a terme de manera real.
- Trobar noves fórmules perquè tots els agents educatius representats en el Consell prenguin part activa tant en les reflexions com en les actuacions.
- Tenir en compte la diversitat de Consells escolars (Recordar els de les Zones Escolars Rurals) a l'hora d'elaborar tant la composició com les normes de funcionament.
- Consells Educatius als territoris. Paper dels Consells Comarcals.

5.3. Paper dels sindicats professionals

- Buscar camins d'acostament quan les postures siguin contraposades: interessos pedagògics-interessos laborals.

5.4. Paper dels sindicats d'estudiants

5.5. Paper de les associacions de pares i mares

- S'han de dedicar a organitzar activitats per obtenir diners ?
- S'han de fer càrrec d'ajudar econòmicament a les famílies amb més necessitat?
- Coordinadors de les activitats extraescolars del centre.
- Quina mena de participació seria la correcta en el moment actual, sense envair competències del professorat o de l'equip directiu?

- Els equips de mestres han de promoure la participació de pares i mares. Perquè sigui possible aquesta col·laboració cal conèixer l'entorn de l'escola. Obrir camins perquè pares i mestres puguin parlar.

5.6. Paper dels MRP

- Dificultat per a la incorporació de mestres joves. Contactes amb les Facultats de Formació del Professorat.
- Crear espais per a la gent jove.
- Repensar el sentit de l'existència dels MRP sense renunciar als principis.
- Entendre la Renovació Pedagògica com un moviment ampli i plural d'opinió, com un moviment socio-educatiu de col·laboració i intercanvi entre entitats i institucions que promouen la millora del sistema : XARXA!

6. CAP A UNA LLEI D'EDUCACIÓ CATALANA